№ 48

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 15. Czerwca V. S. ROKU 1810.

S. PETERSBURG V. S. d. 9 czerwca. J. J. Mość oświadcza swoie ukontentowanie Cesarzewiczowi W. Xciu Konstantynowi Pawłowiczowi za odbyte dnia 24. maia popisy Leybgwardyi konney Artyleryi, a 25. maia Leybgwardyi pułku Ułańskiego: toż ukontentowanie obiawia się Komendantom ich GMM. Czalikowemu, i Kostenieckiemu, żołnierzom zaś po rublu darowano. Podobnież J. J. Mość oswiadcza swoie ukontentowanie Jnspektorowi pierwszych trzech morskich pułkow GM. Szyrkowemu za szykowność i porządek 2go pułku, który powrócił z zagranicy, mianowicie Szefowi iego pułkownikowi Peykierowi i wszystkim officerom, a żołnierzom tego pułku po rublu dać kazał.

MADRYT d. 16. maia (z Monit: Hamb:) Pisma nasze urzędowe daią następuiące wiadomości o czynnościach woysk naszych w Hiszpanii. M. Mortier X. Treviso z dywizyą 5go korpusu poraziwszy woysko G. Balestaros zmusił do ustępu z wąwozow El: Ronquillo wgłąb zakrętow gór Andaluzyi. Chciał nieprzyiaciel otworzyć sobie kommunikacyą do portow Mogues, Huelba, i Ayamonte, lecz wodz fr, odbywszy nader trudny marsz nayprzykrzyszemi drogami, doścignął insurgentow przy przeprawie przez Tinto pod Zalamea la Real. Przedarli się francuzi przez skaliste góry, któremi nieprzyiaciel był zasłoniony, uderzyli na zbroyną kupę z naywiększą natarczywością i natychmiast rozgromili: od 600. do 700. poległo, 150. poszło w niewolą, reszta broń rzuciwszy uciekła, ku granicom Portugalskim, zapewne w zamiarze dostania się do Badaioz. Tegoż czasu Xże Arenberg wszedł do Hueblas wypędziwszy ztamtąd kupę rokoszanow, którzy uciekli na morze. Xże Treviso ciągnie do Ayamonte scigaiąc szczątki z korpusu G. Balestaros. Te gonitwy kosztowały nam 2 zabitych a 5 ranionych. W tychże stronach: iedna kolumna w górach oddzielaiących Andaluzyą od Extremadury rozproszyła pod Valesiquillo zebraną gromadę wiesniakow, zabiła z nich 80 a uwięziła 50.

W Murcyi G. Sebastiani z 4tym korpusem odniosł daleko większe korzyści aniżeli doniesiono w pierwszych rapportach. Nieprzyiaciel miał na granicach tey prowincyi korpus od 16 do 17 t; ciągle naieżdżał podbite prowincye Jaen, Grenadę i Mancha, po wsiach i miastach roznosił trwogę, a w górach Alpuxares utrzymywał stateczną insurrekcyą. Na granicach Murcyi we wszystkich przeyściach wysypał okopy i one osadził 60 działami. Woysko francuzkie i sprzymierzone przełamało wszystkie te zawady, zdobyło wszystkie działa, i pędziło uciekaiących za Murcyą prawie aż do samey Cartageny, dokąd wpadło 4000 rokoszanow. Wieśniacy z rozmaitych prowincyi zgromadzeni pouciekali do domow: inny oddział udał się ku Walencyi. G. Sebastiani zdobywaiąc Murcyą i inne stanowiska zabrał dział 120 i przeszło milion ładunkow. Posłał oddziały na nayważnieysze stanowiska i one osadzaiąc zapewnił bezpieczeństwo przygórka Gata, Sogra Sierra, Huescar, Vera, i całego brzegu morskiego aż do Gibraltaru; tudzież należycie zasłonił prowincye Jaen i Mancha.

Oblężenie Miąsta Cadix silnie popiera się. Dnia 28 kwietnia iuż był gotowy most na 60 sążni długi od lądu do Motagarda: a tak iest mocno zbudowany, że nic iemu nie szkodzi przybywanie i upadek morza, w obudwu przypadkach łatwo można było dostać się do zamku. Stanowisko to na wyspie Leon im bardziey iest ważne, tym mocniey opatrzone i wyporządzone zostało; szczególnicy magazyn artyleryi zabezpieczony iest przeciwko bombom. Wybudowano bateryą nową ku wsparciu zamku Motagarda. Nieprzyiaciele wielekroć strzelali do mostu łączącego ląd z pomienionym zamkiem, dziś on iest należycie wyporządzony i na palach utwierdzony. Do dnia 6 maia nic stanowiącego nie zaszło.

M. Macdonald X. Tarentu poiechał do Katalonii na obięcie dowodztwa nad 7mym korpusem. Dnia 20 był w Perpignan, gdzie pół dnia przepędziwszy na cwiczeniu woysk tam będących, udał się do Gironny główney kwatery fr. M. Augereau X. Castiglime uwolniony od obowiązkow przyieżdża do Paryża. Z iego sztabu GG. Rey i Lacombe maią otrzymać inne przeznaczenie. Barcellona w stanie lepszym iest tego roku aniżeli była w przeszłym: w okolicy wszystko iest spokoyne: komunikacya z woyskiem czynném wolna; porażeni rokoszanie kryią się w górach: na żywności przestało braknąć miastu, które przedtym nader wiele w tym względzie wytrzymało: wielkie transporta zapasow żywności i amunicyi z portow fr. brzegami przeszły do portu Barcellony, a nawet artylerya statkami przeniesioną została: Anglicy nie mieli naymnieyszey wiadomości o tey żegludze. Osada miasta składa się z woysk francuzkich, włoskich, neapolitańskich i ligi reńskiey. Woysko Katolońskie od upadku Gironny zatrudniało się iedynie zasłoną Barcellony i oblężenia Hostalrie: teraz wolne od tego działa-

nia może popierać skutecznie oblężenia Tortosy a potym podbiiać Walencyą. Spodziewaią się wielkich wypadkow z rozporządzenia M. Macdonald. Niema dokładnych wiadomości o mieście Walencyi; to pewna że od ostatniego pokazania się francuzow pod murami, strona przeciwna straciła odwagę; i gdyby G. Suchet miał większą siłę i korzystaiąc z trwogi zagroził bombardowaniem, pewnieby miasto opierać się nie chciało; teraz sypią szańce na około, lecz kto zna obszerność i położenie, ten iest przekonany że Walencya nigdy twierdzą bydz nie może.

G. Suchet o dobyciu twierdzy Leridy dał obszerny rapport do Xcia Neufchatel. Odniosłszy d. 23, pisze G. Suchet, zwycięztwo nad G. Odonel spieszącym z odsieczą, postanowiłem korzystać z tey trwogi oblężonych. W nocy d. 30 półkownik od inżynierow Haxo śmiałem i mądrem przedsiewzięciem otworzył przykopy, które pod mury przybliżył. Dnia 7 maia założone baterye grać zaczęły; dwie wyłom robiły a trzy strzelały do zamku. Burza popsuła przykopy, lecz te prędko były naprawione, i liczba wielkich bateryi pomnożoną została do siedmiu. Dzień 12 i 13 rozwiązał los oblężoney twierdzy. Dnia 22 ieden magazyn wyleciał na powietrze. W nocy na 13sty dwie brygady, z 2ma kompaniami 3go regimentu Nadwislanskiego, poszły do szturmu przeciwko naymocnieyszym szańcom zamkowym i narożnym fortyfikacyom. Mimo gradu kul nieprzyiacielskich i naygwałtownieyszego ognia, okopy zdobyte zostały, a nieprzyiaciele w pień wycięci: okrzyki niech żyie Jmperator napełniały powietrze. Te szturmy kosztowały nam 80 ranionych i 29 zabitych; insurgentow poległo 300. Chciał wódz nieprzyiacielski odzyskać stracone okopy, i przeto uczynił wycieczkę, lecz z klęską odparty, wrócić się musiał do twierdzy. Dnia 13 wieczorem woyska nasze i 1szy regiment Nadwiślanski poszły do szturmu; zachwiały się były kolumny przed wyłomem, lecz głos bębnow nadał nowy ruch dzielności żołnierza; i ten natychmiast stanął w wyłomie. Nieprzyiaciele z kamienic sztrzelali ogniem karabinowym i kartaczami; odpowiadaiąc woysko nasze zapaliło bombami te domy. Chcąc uniknąc woyny między murami w mieście liczącém przeszło 40000 ludności, wstrzymany został ogień z naszey broni, a mieszkańcy uciekli do zamku. Z naszey strony dla powiększenia nieporządku między tłumami nieprzyiacioł z wolna strzelano do zamku aż nakoniec wywieszono białą chorągiew, i kilku officerow z iednym członkiem Junty zesłano dla umówienia się o kapitulacyą: ta o poludniu podpisaną i spełnioną została. O godzinie 4tey woyska nasze weszły do zamku, a osada przeszedłszy przez wyłom broń złożyła i w niewolą poszła; ona przez Saragossę odprowadzoną będzie do Francyi. Znaleźliśmy w twierdzy dział 105, półtora miliona ładunkow, 150 t. funtow prochu i młyn prochowy, oraz 10 t. karabinow; wzięliśmy 8 t. ieńcow i 10 chorągwi. Uwolniliśmy 33 officerow fr: w niewolą wziętych w Katalonii. Strata nasza nie przenosi 200 zabitych, 500 ciężko a 250 letko ranionych: nader iest mała w stosunku do liczby strzałow; albowiem nieprzyiaciel wystrzelił 24 t. razy z dział, a rzucił 12 t. bomb, my czterykroć mniey daliśmy ognia. W ciągu dni 14 wykopaliśmy przykopow na 3200 sążni—

PARYZ d. 1 czerwca. (z Franc, Berlin, Monit:) Jmperator zwiedził wszystkie brzegi nad ciasniną La Manche; był w Calais, Boulogne, Valery. Fecamp, Havre, i Dieppe; w ostatnim mieyscu przypatrywali się monarchowie bitwie morskiey, którą dla zabawy urządzono. Kędy tylko przeieżdżał Jmperator, wszędzie zostawił pamiątkę swoiey bytności przeznaczaiąc znaczne summy na podniesienie publicznych gmachow, naprawienie drog, wykopanie kanałow, oczyszczenie rzek, zachęcenie przemysłu i zasilenie ubogich. Jednym wyrokiem nadał towarzystwu macierzństwa nową powagę i uposażenie; ażeby mogło skutecznie zaradzać potrzebom brzemiennych niemaiących żadnego funduszu. Imperatrowa Ludwika iest na czele tego towarzystwa. Imperator na wstępie tego wyroku wyłożył mysl swoią temi słowy „ Chcemy uczcić i zachęcić publiczną dobroczynność dla ubogich matek, oraz nadać im szczegulną i naywyższą opiekę, tudzież pragniemy dać znakomity dowod naszey przychylności ku drogiey i ukochaney małżonce“. Miasta przednieysze państwa w liczbie 44 należą do tego dobrodzieystwa. Dla rozciągnienia korzyści tego instytutu przeznaczył Napoleon z dóbr własnych 500 t frankow corocznego dochodu. Dnia 30 był w Rouen: iutro tu przyieżdża; dzis słyszano strzelanie w S Cloud i ztąd wnoszą że iuż powrócił—W woysku działaiącym w Hiszpanii 99 osob otrzymało krzyże legii honorowey: między temi liczą 11 z legionow nadwislanskich.

Woyska nasze w ciągłém zostaią poruszeniu: iedne udaią się do Hiszpanii, drugie na brzegi. Pod Gand ma bydz zgromadzony oboz, którego przeznaczenie iest niewiadome. Obywatelom Zelandyi rozkazano wydać broń wszelką— W Holandyi z powodu odstąpionych prowincyi, wychodzi 8 członkow ze zgromadzenia prawodawczego. Mocno pracuią w portach hollenderskich nad uzbroieniem eskadry przyrzeczoney dla francyi: iuż Admirał de Winter wywiesił flagę na okręcie Koninglike od dział 90, a Kontradmirał Verdooren na okręcie Kronprins, od dział 80. Król ogłosił że wydaie w cyrkulacyą 6 milionow papierow nim podatki wniesione będą na dzisieyszą konieczną potrzebę— Spodziewana tu iest deputacya od prowincyi Jlliryyskich dla złożenia hołdu Jmperatorowi— Posłowie austrystyaccy tu znayduią się. Komunikacya między tą stolicą a Wiedniem teraz mniey częsta aniżeli pierwiey była. Xżna Schwartzenberg małżonka Ambassadora tu mieszkać przedsiębierze ze swoią familią.

LONDYN d. 29 maia. (z Fran, Zusch Ber) Lord Wellington d. 8 miał główną kwaterę w Almeida; GB. Hil w Castel Bom, GB. Peyne w S. Pedro, G. Crawfurd w Gilleios. Siły nasze z portugalskiemi połączone wynoszą 50000; tyleż liczy Mar; Ney, który pościągał do siebie dywizye GG. Regnier, Loison, i Junot; główna kwatera woysk naszych przeniesiona do Celerno, G. Cameron do Linhares, G. Louis do Francoso, G. Pieten do Pinhel, G. Crawfurd

pod S. Felices. Przednie straże nasze znaydowały się o 10 mil ang. od głównego woyska francuzkiego. W Lizbonie wydano rozkazy ażeby okręty były przygotowane do żeglugi. Wszystkie listy z tego miasta zapowiadaią wielkie wypadki stanowiące los Portugallii, które wkrótce nastąpić maią. Odebraliśmy tu wyrok Napoleona pod dniem 8 lutego wydany względem administracyi prowincyi hiszpańskich na lewym brzegu Ebro będących; ztąd rozeszła się fałszywa pogłoska że te kraie maią bydź wcielone do Francyi.

Admirał Saumarez,stanąwszy z eskadrą swoią pod Gotenburgiem, wezwał komendanta tego miasta ażeby przekonał o przyiaźni Szwecyi dla Jerzego 3. Poseł nasz Forster w Sztokolmie rezyduiący niechce opuścić Szwecyi— Admiralicya ogłosiła że wydawać będzie pozwolenia kupcom żeglowania na pewne mieysca do brzegów fr: i holl—W porcie holl Vlie fregata nasza zabrała 3 statki korsarskie nieprzyiacioł a 1 spaliła; żywności dostaliśmy u Hollendrow za pieniądze—Admirał Cotton stoi z flottą koło Minorki; w Port Mahon naprawuią nasze okręty — Regent portugalski Xże Brezylii życzy opuścić swoią rezydencyą w Rio Janerio a przenieść na wyspę Madera—Proponowana pożyczka 12 i pół milionow ieszcze nieuchwalona przez Parlament, lubo ministrowie iuż ułożyli się z bankierami.

WIEDEN d. 2 czerwca. (z Berlin. Prag:) W Stambule poseł ang. Adair nie traci swoiey wziętości: iego wyiazd rzucił trwogę na umysły wszystkich anglikow tam osiadłych: ich stronnicy lękaią się ażeby Porta po iego oddaleniu się nie przedsięwzięła zrobić układu z mocarstwami lądowemi. Zgromadził więc P. Adair wszystkich swoich przyiacioł i zapewnił że ułożył z Portą Ottomańską naypewnieysze miary dla zabezpieczenia na zawsze ich osob i własności, i że w każdey okoliczności doznaią wszelkiey przyiaźni i pomocy. Przytym zaręczył że za kilka miesięcy nazad powróci. Gotuie się do podróży do Malty; czeka tylko iednego gońca od swoiego dworu, a natychmiast po iego przybyciu opuści stolicę Ottomańską— Minister francuzki Maubourg u Porty odebrał od swoiego dworu z Paryża znaki legii honorowey. Agent saski baron Hibsch tamże rezyduiący otrzymał tabakierę brylantami ozdobioną, 20 t. piastrow szacowaną—W połowie kwietnia powstał rozruch w stolicy w Balukpazar między Janczarami a kanonierami. Basza Seymenow został złożony i na wygnanie do Brusy posłany; a Halli Basza Szmit Kaymakonem czyli Vice Wezyrem mianowany— Flotta turecka wyszła z arsenału; część iedna ma krążyć na morzu czarnem przy cieśninie Dardanelskiey, druga zaś na Archipelagu — W Wezyr Jusuf Basza ciągle utrzymuie główną kwaterę w Szumli. Woyska Egipskie iuż tam przybyć miały: wyliczaią całą potęgę na 500 t, a drudzy piszą że liczba iest przesadzona. W czasach szczęśliwych dla Turcyi, kiedy ona była postrachem całego chrześciaństwa, zwyczaynie w pole niewyprowadzała więcey nad 200 t. muzułmanow i 100 t. krymskich tatarow; ostatni dawno im niesłużą. Jańczarowie składaią woysko piesze liniowe, Spahowie formuią regularną iazdę, która teraz ma znaydować się w dobrym stanie. Pierwsi maią bagnety, co dawniey nigdy we zwyczaiu niebyło. Te dwie klassy woyska nie mogą wynosić nad 180 t. Milicya zaś osobno liczona niestanowi żadney w bitwach przewagi. Anglicy mieli ulepszyć artyleryą pieszą i wprowadzić konną, która dotąd była Turkom nie znaną. Niedostatek żywności często sprawuie nie ukontentowanie między pospólstwem; lecz dowoz z brzegow morza czarnego zaspakaia wszelkie rozruchy— Na przedmieściu Pera zaiął się straszliwy pożar, który we 24 godzinach kilkaset domow obrócił w perzynę. Poseł Ang: ofiarował ministrowi fr. schronienie u siebie, lecz P. Maubourg odmówił, przekładaiąc że opieka Ang: cale nie bezpieczna. Janczarowie uratowali pałac fr. Ci żołnierze zawsze pierwszemi byli sprawcami rozruchow i pożogi, Sułtan rozbroić ich kazał i 80 sciąć głowy, na zaskarżenie kobiet, które dla nich na ulicy pokazać się nie mogły.

Dziennik polityczny ogłosił korespondencyą Grafa Stadion, Xcia de Ligne, Grafa Grin, i AX. Karola o przeszłey woynie Austryackiey. Z tey okazuie się że AXże Karol był z początku przeciwny woynie; przewidywał że Austr: sama iedna będzie musiała wytrzymywać całą walkę. Kiedy proiekt woyny przeważył,AX. poradził utworzyć milicyą i z całą gorliwością swoiey duszy oddał się iey uformowaniu. G. Mayer proponował urządzić woysko sposobem fr. utwierdzić Komornę, i naiechać Bawaryą. AXże Karol radził utwiertdzić Saltzburg i wyciągnąć linią obronną od Tyrolu przez Braunau do Dunaiu, a działać zaczepnie ze 150 t. z Czech we Frankonii w srzodku Niemiec. Rada pierwszego została przyięta. Bitwa pod Ratyzboną rozwiązała los początkowey woyny. A zatym AXże pisał do Cesarza prosząc ażeby oddalił się z Szarding do Linz i przydał że zwycięztwo omylone zostało, że woyska Xiążąt Niemieckich nie tylko nie łączą się z Austryą, lecz przeciwko niey powstały, azatym pytał się Cesarza azali niezgadza się z mądrością iego przystąpić do układow o pokoy, nim Francuzi staną na ziemi Austr, póki ieszcze Austrya zaymuiąc Tyrol i część Włoskiey ziemi może stawić te kraie na wynadgrodzenie, i odniesionemi tam korzyściami odważać zwycięstwo fr. pod Ratyzboną. Cesarz odpowiedział że nie ma konieczney potrzeby pokoiu, lecz ieżeli można do niego przystąpić bez narażenia honoru, łatwo na to zezwoli. AXże Karol długo namyślaiąc się postanowił zrobić następną odezwę do Napoleona„ N. Panie! Gromem dział zapowiedziałeś mnie swoie przybycie, nie daiąc czasu ażebym wzaiemnie powitał. Kiedy tak dowiedziałem się o twoiey, N. Panie! przytomności, iuż ią znałem z klęsk strasznych, które mnie zadałeś. Wiele mnie pobrałeś żołnierzy, ia też kilka tysięcy ieńcow zabrałem tam, gdzie nie znaydowałeś się. Proponuię więc wymianę męża za męża i stopień za stopień, a ieżeli ten proiekt znaydzie u WJMości pochwałę, raczysz wyznaczyć mieysce. Chlubą iest moią walczyć przeciwko wiekow Bohatyrowi; szczęśliwym byłbym,

gdyby los mnie wybrał do obdarzenia moiey oyczyzny trwałym pokoiem. Jakkolwiek los woyny i negocyacyi wypadnie, proszę W. J. Mości bydź przekonanym że zawsze honor poprowadzi mnie przeciwko Jemu, i że równie szablą iak oliwną rószczką traktować będę z W. J. Mością" Niezastanowił się iednak Napoleon; bystrym lotem przedarł się do Wiednia; a stanoł tylko pod Aspern i w tenczas ieńcy wymienieni zostali.

Cesarz w połowie czerwca tu spodziewany z powrótem z Pragi. Poiedzie potym, iak słychać do Baden, a lato przepędzi w Laxenburg—Na granicach tureckich pod Generał-feldmarszałkiem Duca ma się zgromadzić mocne woysko dla uważania obrótow pogranicznych. Dwa regimenta tu stoiące wkrótce maią tam wyciągnąć — Cesarz nadgradzaiąc gorliwość obywatelow tey stolicy w obronie miasta i posłudze w czasie ostatniego naiazdu przez nieprzyiacioł, kazał odlać na pamiątkę 6 dział z napisem stosownym, i one na dowod swoiego naywyższego ukontentowania darował mieszkańcom. Dawnieysze działa miastu należące, w czasie pobytu francuzow, wyprowadzone zostały do Francyi—Okręty tureckie w Tryeście sekwestrowane, teraz formalnie skonfiskowane zostały, gdyż pokązało się że nosiły flagę turecką a właściwie były angielskie—Głoszą że w tych stronach Austrya odzyszcze iedną część kraiow straconych: i że obyczaie Europeyskie rozciągną się w kraiach tureckich.

HAMBURG d. 9 czerwca. (Zusch i Ham:) Wszyscy poczciwi opłakuią stratę Królewicza szwedzkiego. Gazeta Magdeburska głosi że iedna Xiężniczka fr: iemu przeznaczoną była. Miał Xże August obiąć rządy kraiu swoiego ieszcze za życia Karola 13, iak niektóre pisma twierdzą. Admirał Saumarez ogłosił, że wszystkie porty szwedzkie uważaią się za oblężone i zamknięte, azatym żaden statek niemoże ani zawiiać ani wychodzić na morze—W Danii Graf Bernstorf stracił mieysce ministra, ponieważ Król duński chce wiernie zachować systemmat fr — Na brzegach Meklenburskich odparto lądujących angligow.

Król westfalski Hieronim Napoleon ieszcze niepowrócił do Cassel. Woysko tego królestwa znacznie będzie pomnożone; cała konskrypcya tegoroczna niewystarczylaby na dopełnienie starych regimentow i na uformowanie nowych, gdyby kray hannowerski nie był przyłączony; tu wiele iest młodzieży, która przez lat kilka wolną była od służby woienney. Całe woysko westf: składa się z 2 batalionow strzelcow i grenadierow gwardyyskich, z szwadronu leybgwardyi, z regimentu letkiey iazdy gwardyyskiey i kompanii artyleryi konney gwar; z korpusu wyborowego strzelcow uczonych, z regimentu kirysierow, 2go iazdy letkiey, 3go huzarow, z osmiu regimentow piechoty, i z batalionu artyleryi. Na przyszły rok liczba woyska doprowadzona będzie do tey, iaka aktem ligi renskiey iest przepisana. Z wyliczonych wyżey regimentow 4 walczą w Katalonii.

Jest rzeczą pewną że Ulm i okolice oraz inne posiadłości maią dostać się Królowi wirtemberskiemu. Arsenał z Ulmu będzie przeprowadzony do Auszpurga. Francuzi ogłosili na przedaż wszystkie zapasy, iakie mieli w magazynach swoich w Ratyzbonie, Braunau, Salzburgu i Ingolsztad. Jedne dywizye wychodzą do Hiszpanii, drugie udaią się na brzegi Oceanu—Przez Auszpurg przebiegało niedawno 3 gońcow austryacki, turecki i perski: udali się wszyscy do Paryża—Główna kwatera woysk fr: w Ratyzbonie dotąd będąca zniesioną została. Park artyleryi z Passau ciągnie do Strażburga.

WARSZAWA d. 16 czerwca. (z Warszaw: i Pozn:) Fryderyk August zważywszy że powiększenie ofiary na woysko, przez seym roku 1809 uchwalone, iest trudne i uciążliwe, wydał wyrok stanowiący niektóre odmiany dla ulgi mieszkańcow i uwolnienia ich od zbytecznego ciężaru—Innym wyrokiem Krakow został miastem wolném handlowém. Chciał Król przez ten sposob nadać większy ruch handlowi tego miasta i powiększyć cyrkulacyą pieniędzy w Xstwie Warszawskim. Tak zatym Wisła przy swoim początku i uyściu do morza ma dwa wielkie miasta handlowe—Od dnia 15 sierpnia w kraiach przyłączonych do Xięstwa Warszawskiego będzie wprowadzony i exekwowany Codex Napoleona cywilny i handlowy. Stosownie do tegoż Codexu wszystkie magistratury będą urządzone—Powrócił Król z podróży, którą przedsięwzioł na oglądanie twierdz Modlina i Sierocka. Dnia 10 dawał audyencyą deputowanym od miasta Gdańska. Dnia 12 był z familią na teatrze narodowym, gdzie spiewana była stosowna do okoliczności i życzeń kantata—W czasie bytności Monarchow w Krakowie zrobiono 2 szczęśliwe Chronografy wyrażaiące rok MDCCCX (1810) które przez 3 dni w transparentach iaśniały: ieden z prawey strony „MaJestas regJa. DeCorJ Cra CoVJae nJtet" drugi z lewey „CraCoVJa faC JeM pJJ. regJs a Dorat"

WILNO d. 15 czerwca. Dziś o godzinie 12 złożono tu uroczyste modły Panu zastępow z powodu odniesionych znakomitych korzyści nad Turkami za Dunaiem przez zwycięzkie woyska Rossyyskie. Rozgromienie i zupełne zniszczenie dziesięciotysiącznego korpusu będącego pod dowodztwem znaiomego Seraskiera Pegliwana, zdobycie twierdzy Bazardzyka, opanowanie zamkow Zeregri, Barka, Kowarna, i Balczyna, wzięcie oraz Sylistryi, składaią pasmo wypadkow tyle znamienitych z powodu szybkości woiennych obrotow ile ważnych w swoich skutkach. Turkow poległo na placu 8000 a Seraskier i dwu bunczuczny Basza z 1657 ludzi poszli w niewolą. Strata Rossyyska nie przenosi 700 zabitych lub ranionych. Dział 17, znamion 68 są trofea zwycięztw naszych. Wszystko to zaszło do d. 30 maia: z S. Petersburga J. J. Mość przesłał tę wiadomość d. 10 czerwca gońcem do tuteyszego JW. Gubernatora Woiennego i orderow Kawalera Kutuzowa, który obchodząc tak pomyślne nowiny, rozkazał oświecić wieczorem całe swoie mieszkanie i wystawić wielkie widowisko ogniow sztucznych dla całey Publiczności tuteyszey, a nadto daie wieczerzę, na którą zaproszą się tuteysi Obywatele klass wszystkich.

Za pozwoleniem Cenzury Wileń:—W Drukarni Kuryera Litt: DODATEK.

DODATEK Nro 48

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 15 Czerwca ROKU 1810.

1 Przed aktami Grodzkiem Pttu telszewskiego stawaiąc obecnie ia niżey podpisana czynię oświadczenie z następuiącego wydarzenia. Dobra Szarkie dziedziczne w pcie telszewskim Gubernii litewsko-wileńskiey leżące, były dziedzictwem JW. Michała Andrzeia Barkłaia de Tolli Generał maiora pułku Jegierskiego a dzisieyszego ministra woiennego i wielu orderow kawalera; od którego, za życia męża mpiego urodzonego Johanna Krzysztofa Barona de Nolde, za moie własne pieniądze, wedle świadectwa prawa 1806 iunii 18 dat eorundem w Ziemstwie telszewskim przyznanego i Intromissyi 1806 iunii 19 datt eorundem 27 w Ziemstwie telszewskim zezuaney, wiecznoscią kupiłam i temuż JW. Barkłay owide Tolli Ministrowi Woiennemu całkowitą summę wypłaciłam. W ciągu dziedziczenia folwarku Szarek mąż oświadczaiącey się dni zycia ukonczył: po smierci którego górą roku wwdowim stanie została a tylo w roku 1809 8bra 3 dnia związki małżeńskie zurdznym Wilhelmem Offemberg zawarła, a ten od daty nastania szlubu do roku 1810 mca maia 19 w dobrach Szarkach rezydował a w terminie 19 maia do rodzicow swoich do dóbr Kurlandzkich oddalił się. W ciągu pożycia małżeńskiego z urodzonym v. Offemberg oświadczaiąca się żadnego zapisu ani na maiątek dziedziczny Szarkie ani na ruchomość ani na summy Urmu v Olemberg niedała i naymnieyszego funduszu ani na pismie, ani słownie nieoznaczyła: dopioro gdy z ustroma bierze oswiadczaiąca się informacyą że pretensorowie ur: Wilhelma Offemberg czy to istotni czy to za zmyslonemi dowodami zamierzaią kłócić, a razem i oswiadczaiącą się iakoby maią pociągać do procederu, wcześnie oświadczaiąca się ma powod uprzedzić kogo interessować powinno że ur. Wilhelm Offemberg po oddaleniu się ze Zmuydzi rezyduie w dobrach kurlandzkich przy rodzicach, że po nim oświadczaiąca się żadnego maiątku ani ruchomego, ani sumownego, ani też onemu w żadnym obiekcie niezapisała a tym samym w naymnieyszym wydarzeniu odpowiadać nie iest obowiązaną a zatym aby w procederach do urodzonego Wilhelma v Ofemberg tyczących się przez nikogo nie była po subseliach adcytowawaną o tem każdego komu wiedzieć należy przez ninieysze oświadczenie daie wiedzieć które sama aktorka podpisała 1810 maia 20 dnia.

Luise Marianna von Offenberg.

1 Do handlu Mauzera i Gastla przyszedł nowy transport Pantalionow wiedeńskich mahoniowych roboty Milera o sześciu oktawach z kilku odmianami głosow, życzący amatorowie ich nabydź, raczą się udać dla widzenia onych do sklepu Bławatnego JP. Mauzera i Gastla.

2 Skutkiem dekretu 2 departamentu Sądu Gł: Gubernii Miń 1810 marca 18 d. nastałego taxę i exdywizyą maiątku zeszłego kupca i obywatela mińskiego Franciszka Guzego na rzecz iego kredytorow determinuiacego, po uprzedzonych przez gazety awizacyach Sąd exdywizorski w dniu 2 maia tegoż Roku do miasta zebrany po ufundowaniu swoiey iuryzdykcyi i po ułatwieniu akcessoryinych między stronami sporow wyrokiem swym na (dniu 7 eor: ogłoszonym uznał wzaiemne na wszystkich pozwanych stronach komportacye do kancellaryi Ziemskiey wileń: na dzień 20 præsen: z sześcio tygodniową persystencyą onych, zadeklarował przystąpić do licytacyi towarow zeszłego Guzego. oznaczył drugi termin zebrania się na dzień 25 9bra idącego roku na który iżby wszyscy dłużnicy Guzego przez pozew edyktalny awizowani niemniey wszelkiego rodzaiu kredytorowie i pretensorowie iego do wyrażonego Sądu niechibnie przez siebie lub przez swych plenipotentow pod upadkiem rzeczy iawili się postanowił, o czem przez ninieysze publiczne ogłoszenie daiąc wiedzieć zarazem obwieszcza Sąd i to że towary po zmarłym Guzym pozostałe z publicznego targu ciągle będą sprzedawane, a mianowicie w d. 24 przyszłego mca iunii aż do ukonczenia takowey Licytacyi, do którego to funduszu że i WJPan Tomasz Reyzer pretensyą niemałey ilości zapowiada, aby przeto i on równie był troskliwym z ochoczymi do kupowania towarow Guzowskich z publiczney licytacyi na wyrażony termin do miasta Mińska przybyć — Działo się na sessyi w mieście Mińsku 1810 mca maia 7 d. podpisali w protokule.

Ignacy Jwanowski Ziem: Miń: Pod exdyw Prezyduiący
Teofil Kotowicz Pisarz Ziem: Jhumen exdywizor
Stanisław Odrowąż Wysocki P. Z. P. W. exdywizor.
Zgodność świadczę Regent Michał Rewiński.

1 W Wilnie w tych dniach nagle podwyższona była nadzwyczayna cena na mięso, z tego powodu że z niskąd nie przypędzano Bydła rogatego; Policya przedsiewzieła nayścisleysze srzodki do wynalezienia przyczyny: żydzi zaymuiący się przedażą mięsa dowiedziawszy się, że na pewnym trakcie pędzi się do Wilna Bydło, wyiechawszy za kilka mil od miasta odkupili go, iżby zawantażować podwyższoną za niedostatkiem bydła drożyzną; lecz policya zapobiegla ich zamiarowi aresztuiąc u tych żydow odkupione przez nich bydło, przymusiła ich wyprzedać one w mieście niechibnie wedle ustanowioney przez mieyską radę taxy w przeszłym tygodniu, ze zmnieyszeniem ieszcze od każdego funta po iednym groszu; takim więc sposobem cena na mięso w mieście utrzymana została zwyczayna — Tym czasem JW. woienny Gubernator ażeby zgładzić zamysły chciwych przemyslnikow dał srogi rozkaz policyi Ziemskiey strzedz iżby na drogach niebyło przekupu i aby oni niezatrzymywali około miasta na paszy Bydła w zamiarze zrobienia w mieście niedostatku na mięso i podwyszenia ceny onego. Na drugi dzień potym rozpoczoł się w mieście transport Bydła, i teraz chociaż nienasz niedostatku w mięsie, lecz zwierzchność troszcząc się usilnie o tanność tak potrzebnego wiktu rozkazała opublikować dla wiadomości każdego przez ninieysze gazety iż od przeszłego ieszcze roku z uchyleniem monopoliow przywłaszczonych przez tuteyszych rzeznikow wolno każdemu obywatelowi lub włościaninowi kto tylko zechce nietylko przypędzać do miasta Wilna bydło ale i przywozić każdego rodzaiu na przedaż mięso, i przedawać kto gdzie zechce bez naymnieyszey w tem przeszkody, prócz zapłaty zwyczayney ustanowioney kraiowemi prawami konsumpcyiney exakcyi, i tym kto będzie tu przywoził na przedaż mięso, policya wszelką okazywać będzie pomoc — Datt w Wilnie Junii 10 dnia roku 1810.

Policmeyster Szłykow

2 Niżey podpisany za odebraną wiadomością o zeyściu z tego świata ś. p. Bonawentury Borzymowskiego Biskupa nominata Koadiutora dyecezyi minskiey Proboszcza Nieswizkiego, w dniu 10 maia roku teraznieyszego, do Nieświża mieysca rezydencyi zeszłego w imieniu całego rodzeństwa, dla umiarkowania pozostałości sukcessorom spadłey ziechawszy, z troskliwości JO. Xcia Dominika Radziwiła Ordynata Nieświskiego o bezpieczeństwo i całość z momentem smierci biskupa wszelką pozostałość po nim dla sukcessorow urzędownie opieczętowaną zastawszy, za wezwaniem tegoż urzędu Policyi i wielu arbitrow dla zebrania pozostałych Funduszow na urzędowy regestr przystąpiwszy gdy nad bibloteką z xiążek łacińskiego włoskiego i francuzkiego autorow do kilkuset tomow, nad sprzęt małey garderoby, szczupłego Inwentarza ruchomości bydła i koni

oraz dalszych nieznacznego szacunku obiektow i kilkuset rubli srebrnych w gotowiznie, które wraz na wydatek pogrzebu użyte zostały:] nieokazało się, a na takowy fundusz gdy kilkanaście tysięcy długu rozmaitym za inskrypcyami tymczasowie daie się widzieć, przeto takowey ruchomości po dokładnym zregestrowaniu nienaruszaiąc w obecność urzędu regestr przy ruchomości opieczętowawszy dnia 20 augusta roku idącego ostateczne umiarkowanie odłóżywszy, ażeby każdy z maiących pretensyą i dotąd nieobiawioną, na tenże czas przez się lub umocowanego plenipotenta dla odebrania należności, iaka z otaxowania w proporcyą wyniknie, do Nieswiża przybywał pod ammisyą na potem wszelkich pretensyi ostrzega się, i dla wiadomości powszechney do gazet podaie.

Józef Szalewicz pełnomocny plenipotent.

3 Tomasz Boczkowski rodem z Podola czyli Wołynia zostawał lat kilkadziesiąt w służbie u zeszłego Walentego Ułanowskiego cześnika Sanockiego, i od tegoż Ułanowskiego ma sobie zapisane cztery tysiące złch poll: te są lokowane na folwarku Hermanach w Gubernii Littko Grodzieńskiey w pcie Prużańskim, dziedzicznym Jana Bienieckiego Sędziego Ziem: Pttu Brzeskiego—Gdy i Tomasz Boczkowski i Walenty Ułanowski iuż nie żyią a Jan Bieniecki maiący przerzeczoną summę tyle tylko ma wiadomość że zeszły Tomasz Boczkowski miał dwóch braci i że po iednym z nich zostało iakoby dwóch synow którzy w Wiszniowcu u XX. Bernardynow edukowadź się mieli, lecz ani ich imion ani mieszkania nie wie, gdy prócz listu który z podpisem M. Boczkowskiego z Milatyna datt: Rku 1799 Mca 7bra dnia 26 odebrał żadney od prawdziwych iego sukcessorow niema rekwizycyi, przez ninieysze więc w gazecie ogłoszenie uprasza wszystkich ktoby o nich mógł wiedzieć iżby mu donieśli na pocztę Prużańską, a samych sukcessorow iżby dla odebrania takowey summy w powiat Prużanski iak nayrychley iawili się.

Jan Bieniecki

Hofman Chirurg dentista i bandażysta zawiadamia Publiczność iż mieszka ciągle za ostrą bramą w domie Frohlanda Nro 255. razem ostrzega że niema zamiaru wyieżdzac iak wielu rozumiało z powodu oddalenia się Detentysty Serre.

W ogrodzie Gurskich za ostrą bramą dnia 20, ieżeli posłuży pogoda, będzie faierwerk, ognie sztuczne pokażą się w rozmaitych cale pięknych kolorach: sztuki będą cale rzadkie i tu ieszcze niewidziane. Osobno affiszami Publiczność zawiadomioną zostanie o czasie,

Rząd guber grodzieński wzywa do zawarcia umowy ktoby chciał przyiąć obowiązki architekta guber grodzień: z pensyą 550 rubli.

Jeden obywatel potrzebuie Muzyka dobrze graiącego na fortepianie i skrzypcach, któby chciał wyiechać na wieś raczy dać o sobie iakoteż i okondycyach wiadomość do redakcyi kuryera litt;

1810 Junii 5 d. z maiętności Rostenian w Powiecie Wil. zbiegła Siemia dusz 7. Jan wieku starego włosy siwowate na głowie kołtuny. Zona włosów ciemnawych, stara, Jerzy młody urodziwy, ciękławy, świtlawe włosy, kołtuny na głowie. Zona czarney twarzy, kose oczy brzydkie, włosy czarnawe, Synków 2ch, ieden lat 5, drugi przy piersiach. Józef młody, urody średniey włosy rudawe kołtunkowate, ma na ręku prawym czy lewym skaziste palce, chłopiec szczupły czyli cienki, nazywaią się Woyciechowscy, poddani i skaska zaieci, ktoby opytał i doniosł mnie odbierze nagrody rubli 15 i koszt podróżny będzie wrócony, oraz nieskończona wdzięczność. Jako aktor

Atanazy Kosmowski Rot. Pttu Wil.

2 JP. Karol Stengel Chirurg rodem z Xięstwa Warszawskiego wzywa się ażeby zgłosił się do W. Tomasza Reyzera kupca Wileń: a u tego odbierze wiadomość o spadaiącey na niego sukcessyi w pomienionem Xięstwie.

1 Otworzyła się tu nowa Apteka, nazwana pod Lwem, uprzywileiowana za Naywyższym Rozkazem JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, Pana Naszego Miłościwego, w domie pod Nrem 271 na wielkim placu na przeciwko Hauptwachtu." Starać się będzie zasługiwać na łaskę szanowney Publiczności przez istotną i prędką usługę.

2 Kancellarya exdywizyi Solskiey Pozniaka pisarza uwiadamia kredytorow: że gdy Sąd exdywizorski po wydaniu dekretów przez kancellaryą swoią stronom respective sched, w tenczas ulokowanie protokułu dekretowego exdywizorskiego w kancellaryi Ziem: Oszmian: przeznaczył, przeto wydawane będą dekreta stronom potrzebuiącym przez niżey podpisanego w mieście Wilnie maiącego stancyą na Zarzeczu w domie Słuckiego na dole przy pierwszey bramie, a zaś w niebytności moiey też dekreta zastępca móy JP. Marcelli Tallat wydawać będzie tamże stancyą maiący: oraz ostrzegaią się kredytorowie że od dnia 21 maia w przeciągu trzech miesięcy mianowicie którzy nie appellowali przed Sądem Ziem wileń lub Oszmian: a w niebytności Sądow przed regentem Ziem na rekognicyi summ wykonać przysięgi są obowiązani, zaś żydzi kredytorowie respective przyległości w szkole lub w przykahałku w równym przeciągu przy dodanym od Sądu Ziem: woznym przysięgi sobie sądzone wykonać powinni.

Szymański Regent exdywizorski

2 W Skutek dekretu departamentu 2go Gubernii mińskiey pod R. 1809 iulii 16 dnia zapadłego. taxę i exdywizią maiętności Dokszyć w Pcie wileyskim leżącey tak z głowy zeszłey W. Ludowiki z Pietkiewiczow Hutorowiczowey Podstarościney grodzkiey oszmiańskiey iako też w części z własnego nabycia do dziedzictwa W Ignacego Pietkiewicza deputata likwidacyinego Pttu: wileyskiego należney przeznaczaiącego Sąd exdywizorski w R. teraz: upływaiącym 1810 mca: apryla 7 dnia do teyże maiętności Dokszyć przybywszy i w pierwszym terminie komornikow i administratorow przeznaczywszy oraz komportacyą dokumentow do tego aktu posługuiących uznawszy, dla oczewistego rozsądzenia między kredytorami a debitorem sporow, termin ostateczny dzień 1 7bra w R. teraz 1810 przeznaczył i ogłosił, gdyby więc kredytorowie i pretensorowie na oznaczony termin czy to w osobach własnych czyli przez plenipotentow swoich do maiętności Dokszyc iawili się i gdyby przez niewiadomość upadkowi w pretensyach swoich niepodpadali, przez publiczne w Gazetach uwiadomienie, każdy w szczególności i wszyscy w ogólności kredytorowie i pretensorowie W. Ignacego Pietkiewicza ostrzegaią się.

Klement Kiiakowski B. Z. Pttu: Wileyskiego i exdywizorski Dokszycki Prezydent.

1 Sąd Podkomorsko-exdywizorski w maiątku Cieykiniach za dekretem Sądu Gł wileńskiego departamentu 2go exystuiący postanawia, wszystkich kredytorow i pretensorów zeszłego Kaietana Smigielskiego Krayczego iakoteż Ferdynanda Smigielskiego Prezydenta Grodzkiego Brasławskiego przez publiczną gazetę zawiadomić, iż dzień 20 następnego mca iulii iest przeznaczony na ostateczne rozebranie wszystkich pretensyów do maiątku pomienionego WW. Smigielskich stosować się maiących na zadeterminowany zatym czas ażeby wszyscy pretensorowie z dowodami do maiątku Cieykin stawali ostrzega się Datt — Roku 1810 maia 21 Dnia —

Michał Wawrzecki Podko: Brasław Prezy: na Są: pod: exwi
Gaspar Szyszko Sędzia Ziem: Pttu: Zawil: exdywizor.
Józef Czarnocki Grodzki Brasławski pisarz,

U Jozefa Zawadzkiego w xięgarni akademickiey, znayduie się dzieło *pod tytułem :*

CZY PRAWO RZYMSKIE BYŁO ZASADĄ PRAW LITEWSKICH I POLSKICH? I CZY z POŁNOCNEMI NARODAMI MIELIŚMY WIELE WSPOLNYCH PRAW I ZWYCZAIOW? Rozprawa czytana w Krzemieńcu na otwarciu roku szkolnego 1808 w Gimnazyum wołyńskiém, przez TADEUSZA CZACKIEGO Prezesa Kommissyi sądowey edukacyiney wołyńskiey. 8. w Wilnie, drukiem Jozefa Zawadzkiego — Cena zł. 3 gr. 10.